

Asia: Asia VN/25733/2021

Suomen digitaalinen kompassi, 2. luonnos

Kansallinen digikompassi kokonaisuutena

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Digitaalisessa kompassissa yleisluontoiseksi tavoitteeksi on asetettu Suomen edelläkävijyys digitalisaatiossa 2030-luvulla. Suomen nykyisen digitaalisuuden tilan EU:n DESI indeksin kärkipaikalla 2022, korkean koulutustason ja muiden raportissa kuvattujen vahvuuksien arvioidaan antavan tämän tavoitteen saavuttamiselle hyvät edellytykset. Tavoitteen saavuttamisen mahdollisuutta lisää se, että tavoite on selkeästi ilmaistu, että tiedot tavoitteen saavuttamiseen vaikuttavasti tällä hetkellä käynnissä olevista tai suunnitteluvaiheessa olevista hankkeista ja projekteista on koottu yhteen ja että syntynyttä varsin hajanaista projektisalkkua koordinoimaan on perustettu erillinen digitoimisto. Salkun päivittäminen kuuluu digitoimiston tehtäviin. Onnistuminen digitalisaatiossa on maamme hyvinvoinnin säilyttämiselle ja kehittämiselle välttämätöntä väestön demografisen kehityksen, vihreän siirtymän välttämättömyyden ja muiden Suomen resilienssiin vaikuttavien voimakkaasti muuttuvien ympäristö- ja uhkatekijöiden vuoksi. Digitalisaatiossa on mahdollista onnistua vain yritysten, julkisen sektorin, kolmannen sektorin ja kansalaisten ja heidän etujärjestöjensä yhteistyöllä.

Lausunrossani nostan esille kolme tekijää, joiden huomioimisen arvioin lisäävän sinänsä hyvänä pitämäni digitaalisen kompassin toteutettavuutta ja samalla hyötyjä. Keskeinen seikka on se, että digitaalisen kompassin hankkeiden ja projektien tulee kyetä muodostamaan toistensa kanssa yhteen toimivien palveluiden ja ratkaisujen kokonaisuus. Koska kunkin hanke, projekti ja jopa niiden osat ratkaisevat erilaista tarvetta kyse on näiden spesifien tarpeiden ja yleisten teknisten linjausten yhteensovittamisesta. Mikäli hanke- ja projektikohtaiset tarpeet ohjaavat liiksi kehitystä seurauksena on huonosti yhteen toimivien palveluiden spagetti. Tällainen spagetti halvaannuttaa aikaa myöten kehityksen sekä tekee palveluiden tuottamisesta kallista ja tehotonta. Liian tiukka yhtenäisiin teknologioihin, sovelluksiin, tietoihin ja prosesseihin perustuva ohjaus vastaavasti jäykistää kehitystä tarpeettomasti. Tutkimustieto osoittaa, että jälkimmäinen näistä kahdesta ääripään vaihtoehdosta tuottaa pitkällä aikavälillä paremman tuloksen. Tarvitaan siis näiden näkökulmien yhteensovittamista, mihin arvelen tarvittavan digitoimiston koordinoimisen lisäksi muita toimia, kuten ristiin katselmointia ja kokemuskierrätystä. Alla kolme konkreettisempaa periaatetta kokonaiskehittämisen ohjaamiseen:

1. Sähköisen allekirjoitus tulee sallia ja sen käyttöä tulee edistää kaikissa (sähköisissä) palveluissa poistamalla lainsäädännössä ja erilaisissa käytännöissä vielä olevat esteet
2. Tarvitaan yhdenmukaiset laajasti hyväksytyt ja käytetyt sähköiset identiteetit kansalaisille, yrityksille ja dataa käsitteleville laitteille.
3. Toisiinsa kytkeytyvien palveluiden muodostamissa tehtäväketjuissa (prosesseissa) tietojen tulee liikkua tehtävien välissä yhtenäisessä rakenteisessa tietomuodossa ilman tietomuotokonversioita.

Näiden periaatteen soveltaminen mahdollistaa esimerkiksi luopumisen tietoturvatonta sähköpostin käytöstä viranomaisille ja yrityksille lähetettävien lomaketietojen välittämisessä. Periaatteiden soveltaminen tehostaa myös (avoimen) datan jakamista sekä datamarkkinoiden ja datapalveluiden syntymistä.

Osaaminen

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Sisältyy kohtaan kansallinen digikompassi kokonaisuutena.

Vuodesta 2009 tekemieni IT ja Digitalisointibarometri kyselytutkimusten, julkaisija TIVIA, keskeisin tulos on seuraava: IT ja digi tuottavat eniten hyötyä mitattuna digitaalisten palveluiden onnistumisella, verkkokaupan onnistumisella, IT:n ja digin tavoitteiden saavuttamisella, dataliiketoiminnan onnistumisella, IT:n ja digin johtamisen onnistumisella ja muilla vastaavilla mittareilla arvioituna, kun IT:tä ja digiä johdetaan kiinteänä osana organisaation johtamisjärjestelmää kaikilla organisaation tasoilla. Tällöin IT:n ja digin johtaminen ovat luontaisesti läsnä hallitustyössä, johtoryhmätyössä, yksiköiden ja ryhmien työssä sekä kunkin henkilön omassa työssä

Digitaalinen infrastruktuuri

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Sisältyy kohtaan kansallinen digikompassi kokonaisuutena.

Yritysten digitalisaatio

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Sisältyy kohtaan kansallinen digikompassi kokonaisuutena.

Digitaaliset julkiset palvelut

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Sisältyy kohtaan kansallinen digikompassi kokonaisuutena.

Dahlberg Tomi

Blockchain Forum ry. - Riippumaton professoritason tutkija ja
hallitusammattilainen Directors' Institute Finland - Hallitusammattilaiset
ry:n kyberturvasta vastaava senior advisor